

Posudek vedoucího práce
bakalářské práce Šárky Šavelkové

„VÝVOJ ÚMRTNOSTI V EVROPĚ V LETECH 1990 - 2000“

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra demografie a geodemografie, 2007

Předmětem předkládané bakalářské práce je analýza a hodnocení vývoje úmrtnosti v evropských zemích mezi roky 1990 a 2000, a to s bližším zaměřením na rozdíly charakteru a intenzity úmrtnosti mezi západní a východní Evropou.

Práce je rozdělena do šesti základních kapitol, následuje seznam použité literatury a tabulkové přílohy.

V první úvodní kapitole se autorka věnuje základnímu seznámení se zkoumanou problematikou a dobře si stanovuje hypotézy a cíle práce. Základním cílem práce je prozkoumat, do jaké míry na počátku zkoumaného období zřetelně definovatelné dva úmrtnostní modely (západoevropský a východoevropský model) přetrvávají i v devadesátých letech a do jaké míry se demografické chování z hlediska úmrtnosti v západní a východní Evropě v průběhu devadesátých let vyrovnává.

Po kapitolách o použité metodice a zdrojích dat následuje kapitola, v které autorka stručně popisuje vývoj úmrtnosti v Evropě po druhé světové válce do roku 1990 s přihlédnutím ke vzniku dvou výše zmiňovaných úmrtnostních modelů.

Hlavní část práce je skryta pod kapitolami 4 a 5, v kterých autorka analyzuje vývoj úmrtnosti v Evropě v devadesátých letech. Nepochopitelně je hlavní analýza úmrtnosti skryta jako podkapitola v rámci kapitoly o politicko-ekonomickém vývoji evropských zemích.

Jako základní metodu analýzy autorka využila rozdělení zemí do několika kategorií podle hlavních charakteristik úmrtnosti, a to na principu metody shlukové analýzy. Dále tak autorka popisuje vývoj úmrtnosti za každou kategorii jako celek.

Autorka úmrtnost analyzuje pomocí základních nástrojů věkově pohlavní analýzy úmrtnosti, speciálně se však věnuje intenzitě mužské nadúmrtnosti. Bohužel právě v této kapitole se nejvíce projevuje popisnost celého textu, který pouze shrnuje základní fakta. Narážím na tomto místě především na nerealizovanou hlubší analýzu zjištěných změn v charakteru úmrtnosti formou metody dekompozice. Tato kapitola mi v práci schází a hodnotu práce snižuje.

Následuje závěrečná hodnotící kapitola, poté již pouze seznam použité literatury a tabulková příloha.

Předložená práce má svá jednoznačná pozitiva: zajímavé téma, dobře stanovené vstupní hypotézy, testování hypotéz v rámci hlavních kapitol a zhodnocení hypotéz v závěru. Zároveň oceňuji grafickou přehlednost a minimum gramatických chyb.

Naopak negativně hodnotím značnou popisnost práce a absenci hlubší analýzy měnícího se charakteru úmrtnosti ve sledovaném období (příčiny úmrtí, dekompozice).

Přes výše uvedené nedostatky se domnívám, že předložená bakalářská práce splňuje věcné i formální požadavky, které jsou na bakalářskou práci kladeny – a proto ji doporučuji k obhajobě.

Marek Tietze

24. června 2007

